

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

ערר 3097-22
ערר 3097-22
ערר 3097-22
ערר 3097-22
ערר 3097-22
ערר 3097-22
ערר 3097-22
ערר 3097-22

לפני כבוד חברי הוועדה:
סגן ראשת בית הדין, ד"ר ערן בר, עו"ד - יו"ר
חאג' יחיא ראאד, רו"ח - חבר

העוררת: מור קובי שיווק והשקעות מס' 515475226
ע"י ב"כ עו"ד חיים גבאי

נ ג ד

המשיבה: רשות המסים
באמצעות היחידה לטיפול במענק השתתפות בהוצאות קבועות
רחוב בן גוריון 38 רמת גן
מייל: corona.ararim@taxes.gov.il

החלטה

1. ביום 22.12.22 המבקשת הגישה תשעה עררים באמצעות המערכת המקוונת של בית הדין על החלטות המשיבה בבקשות לקבלת מענקי הוצאות קבועות עבור תקופות הזכאות מרץ-אפריל 2020, מאי-יוני 2020, יולי-אוגוסט 2020, ספטמבר-אוקטובר 2020, נובמבר-דצמבר 2020, ינואר-פברואר 2021, מרץ-אפריל 2021, מאי-יוני 2021 ומענק בשל פגיעה ממושכת, בהתאם להוראות חוק התכנית לסיוע כלכלי (נגיף הקורונה החדש) (הוראת שעה) תש"ף – 2020 (להלן: "החוק" ו/או "חוק התכנית לסיוע כלכלי").
2. המבקשת היא חברה רב תחומית העוסקת במכירת דלקים, השכרת גנרטורים, מכירת כלבים ועוד. בתחילה, המשיבה אישרה את בקשות העוררת למענקים לגבי 7 תקופות זכאות. ביום 24.3.21 העוררת הגישה השגה על החלטת המשיבה לתקופת זכאות נובמבר-דצמבר 2020. ההחלטה בהשגה לתקופת זכאות זו התקבלה בחלוף 460 ימים ממועד הגשת ההשגה קרי, באיחור של 340 ימים מעבר למועד הקבוע בחוק. ביום 27.6.22 המשיבה דחתה את השגת העוררת לתקופת זכאות זו ובמקביל, הוציאה החלטות לתיקון קביעה לגבי יתר תקופות הזכאות ולגבי מענק בשל פגיעה ממושכת לפי סעיף 12(ב) לחוק. במסגרת ההחלטות המשיבה דחתה את בקשות העוררת למענקים והורתה לה להשיב את המענקים ששולמו לה בתוך 90 ימים.

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

3. העוררת הגישה השגות על החלטות המשיבה לתיקון כאמור. המשיבה דחתה את ההשגות בנימוק שלא מתקיים קשר סיבתי בין הירידה במחזור העסקאות לבין ההשפעה הכלכלית שנגרמה בשל התפשטות נגיף הקורונה. המשיבה טענה כי מבדיקה שערכה מול לקוח עיקרי של העוררת, חברת מנרב הנדסה ובניין בע"מ (להלן: "מנרב"), פעילות העוררת הופסקה עוד קודם לתחילת משבר הקורונה וזאת לאחר שמנרב מצאה ספק זול יותר בתנאים עדיפים. עוד קבעה המשיבה, כי הירידה בהכנסות העוררת התרחשה עוד לפני משבר הקורונה, ושהעוררת לא חזרה לדווח על הכנסותיה בהיקפים דומים לאלה שדיווחה בשנת 2019.
4. כנגד החלטות המשיבה בהשגות הוגשו עררים אלה, חלקם בחלוף המועד הקבוע בחוק. העוררת נימקה את בקשותיה להארכות מועד להגשת העררים בכך שהאיחור נגרם עקב כשלים בהתנהלות המייצג הקודם שייצג אותה בשלב ההשגה. עוד טענה העוררת שלא הייתה מודעת למתן ההחלטה בהשגה בתקופת זכאות נובמבר-דצמבר 2020, ולכן חל עיכוב נוסף בהגשת העררים, דהיינו בשל רצונה לאתר מייצג מנוסה. העוררת ביקשה שלא תיענש בשל מחדלם של אחרים ועל כן ביקשה שתינתן לה אורכה להגשת העררים. עוד טענה העוררת כי ההחלטות בהשגות ניתנו זמן רב לאחר המועד הקבוע בחוק.
5. המשיבה טענה כי הנימוקים שהועלו על ידי העוררת אינם מהווים טעמים מיוחדים להארכת מועד להגשת עררים. עוד טענה המשיבה כי איחור במתן ההחלטות בהשגות אינו מהווה מחדל מצד המשיבה, אלא נבע מעומס עבודה ולכן אינו סימטרי לאיחור של העוסק בהגשת עררים. לפני משורת הדין, המשיבה הסכימה למתן אורכה בת 30 ימים.
6. נעתרנו חלקית לבקשות להארכת מועד וקבענו כי כתבי הערר יוגשו בתוך 30 ימים. מאחר והעיכוב בהגשת העררים נגרם בין היתר, בשל מחדלי העוררת ועיכובים מצדה, קבענו כי העוררת תישא בהוצאות המשיבה בגין בקשות אלו בסך כולל של 5,000 ₪.
7. בכתבי הערר נטען כי החלטות המשיבה התקבלו בחלוף פרק זמן בלתי סביר ומבלי שנערכה בדיקה מהותית אודות פעילותה. עוד נטען כי זכות הטיעון של העוררת נפגעה וזאת כאשר המשיבה לא נתנה לה הזדמנות להעלות את טענותיה בשלב ההשגה. לגופו של עניין, נטען כי הירידה בהכנסות העוררת נבעה מהחלטה של ספק מרכזי לצמצם את תזרים המזומנים בעקבות משבר הקורונה. צמצום האשראי גרם לכך שלקוחות העוררת לא הסכימו לשינוי בתנאי התשלום ועקב כך העוררת איבדה נתח משמעותי מלקוחותיה. העוררת שבה והדגישה כי המצוקה התזרימית גרמה לירידה בהכנסותיה ולכן החלטת המשיבה אינה סבירה. העוררת אף הציגה ראיות מהן עולה כי המחירים ששילמה חברת מנרב לספק שבא בנעליה לא היו נמוכים יותר מאלה ששולמו לעוררת, עובדה השוללת את נימוקי המשיבה בהשגה.

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

8. בכתב התשובה המשיבה שבה על עמדתה כי הירידה בהכנסות העוררת נגרמו לאחר שלקוח מרכזי של העוררת חדל לעבוד עמה משיקולים עסקיים. כמו כן, העוררת לא הציגה ראיות מהן עולה כי הירידה במחזור העסקאות נגרמה בשל התפשטות נגיף הקורונה וזאת על מנת לסתור את ממצאי המשיבה. המשיבה ביססה את עמדתה על סמך התכתבות שנערכה בינה לבין סמנכ"ל הכספים של חברת מנרב, אשר ציינה כי הפסיקה לעבוד עם העוררת כי מנרב מצאו "ספק זול יותר ובתנאים עדיפים" (נספח 4 לכתב התשובה- להלן: "התכתובת").
9. נימוק נוסף שנכלל בחלק מההשגות הוא ציון העובדה שהוגשה תביעה אזרחית נגד אביה של מנהלת העוררת וחברות מתחרות. מכתב התביעה עולה כי האב פעל בניגוד לאינטרס של החברות המתחרות ולכן לקוחה מרכזית של העוררת התקשרה עם חברה מתחרה עם סיום הפעילות בין הצדדים. לעמדת המשיבה ממצא זה תומך בכך שאם לעוררת נגרמה ירידה במחזור העסקאות הרי שהיא נובעת מכשלים אחרים ולא כתוצאה מנגיף הקורונה.
10. ביום 11.5.23 התקיים דיון באמצעים טכנולוגיים במעמד הצדדים (להלן: "הדיון"). לאחר שבחנו את טענות הצדדים בכתבי הטענות ובדיון, מצאנו כי המשיבה התעלמה מממצאים וראיות שהובאו על ידי העוררת, ממצאים אשר שוללים לכאורה את נימוקיה בדבר אי קיומו של קשר סיבתי. במעמד זה הערנו שלא ברור מדוע לא נעשתה פנייה חוזרת למנרב על מנת לברר את הסיבות להפסקת הפעילות מול העוררת. בדיון הערנו שלא מצאנו כל היגיון עסקי בטענה כי הגשת התביעה נגד אביה של מנהלת העוררת הובילה לסיום ההתקשרות בין העוררת ללקוחותיה. במהלך הדיון ובהסכמת הצדדים התקיים דיון לא פורמאלי בניסיון להגיע להסכמות. במהלך הדיון הלא פורמאלי ניתנה לצדדים הצעה המשקפת את הערכת הסיכונים והסיכויים של כל צד תוך שהבהרנו במספר הזדמנויות שאין בהצעת הפשרה בכדי להביע עמדה לגבי התוצאה הסופית שתקבל בעררים אלו, במידה והוועדה תידרש להכריע במחלוקת.
11. בדיון הערנו שהמשיבה לא ביצעה בדיקות מהותיות אשר היה מקום לבצען בשלבים מוקדמים לרבות, בחינת ההתקשרות של מנרב עם לקוח אחר (חברת אלקטרה) בעקבות מחירים זולים יותר והטענה כי האירועים המתוארים בתביעה שהוגשה נגד בעלת המניות בעוררת קשורה אף היא לשלילת הקשר הסיבתי. על אף בקשותינו החוזרות ונשנות למתן הסברים בנושא זה במהלך הדיון, ב"כ המשיבה לא נתנה מענה ענייני וחזרה על נימוקי ההחלטות בהשגות תוך התעלמות מהממצאים הנוספים שהתגלו לאחר הגשת העררים.
12. ביום 15.5.23 הודיעה המשיבה כי היא מתנגדת להצעת הפשרה שהועלתה בדיון. המשיבה ביקשה שיתאפשר לה להגיש טיעון סדור בסוגיית תיקון החלטה לפי סעיף 12(ב) לחוק וזאת מאחר וסוגיה זו הועלתה בדיון ביוזמת הוועדה. עוד טענה המשיבה כי היא מקבלת את הצעת הוועדה כי הלקוח העיקרי, מנרב ייחקר ושהיא אף לא מתנגדת לחקירתה של חברת "אלקטרה" שהיא חברה מתחרה של העוררת. יובהר כי מלבד אמירה כללית זו, המשיבה לא הודיעה על כוונתה לבצע בדיקות בנושאים אלו לאחר הדיון.

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

13. נוכח עמדה זו, ביום 15.5.23 ניתנה החלטה נוספת בה הערנו כי נראה שב"כ המשיבה אינה ערה לנטלי ההוכחה במסגרת הליכים אלה ובמצב דברים זה הוועדה תקבל החלטה על סמך חומר הראיות הקיים וכתבי הטענות. לפני משורת הדין, התרנו למשיבה להגיש תשובה משלימה בנושא סמכותה לתיקון קביעת זכאות בלבד.
14. ביום 18.5.23 המשיבה הגישה השלמת טיעון בה התייחסה בהרחבה לסמכותה לתקן טעות בהתאם להוראות סעיף 12(ב) לחוק. על אף החלטת הוועדה מיום 15.5.23, המשיבה העלתה טענות בסוגיית הקשר הסיבתי.
15. ביום 18.5.23 ניתנה החלטה נוספת בה קבענו כי ב"כ המשיבה עושה דין לעצמה תוך התעלמות מהחלטות הוועדה. המשיבה הגישה השלמת טיעון בהיקף החורג מזה שנקבע על ידי הוועדה. יתרה מכך, המשיבה התייחסה לסוגיות שאינן נוגעות לסמכותה לתיקון קביעה וזאת כאשר בהחלטות קודמות הובהר כי השלמת הטיעון לא נועדה ל"מקצה שיפורים" והעלאת טיעונים נוספים. בהחלטה זו קבענו כי למשיבה ניתנו די הזדמנויות להעלות טיעונים, אולם ב"כ המשיבה בחרה שלא לתת הסבר מדוע טענות שנסתרו בראיות על ידי העוררת לא נבדקו על ידה. חרף החלטה זו, לאחר הדיון המשיבה העלתה טענות נוספות בסוגיית הקשר הסיבתי וזאת ללא קבלת אישור הוועדה. התנהלות זו עומדת בניגוד לסדרי הדין, ולהחלטת הוועדה וגורמת להימשכות ההליכים שלא לצורך תוך פגיעה בזכויות העוררת. לאור התנהלות זו, המשיבה התבקשה לנמק מדוע לא קיימה את החלטת הוועדה, מדוע לא פנתה בבקשה להשלמת טיעון בנושא הקשר הסיבתי ומדוע לא תחויב בהוצאות בשל התנהלות זו.
16. ביום 22.5.23 הגישה העוררת תגובה מפורטת להשלמת הטיעון מצד המשיבה. העוררת שבה על טענתה כי החלטות בהשגות התקבלו תוך חריגה ממושכת מהמועד הקבוע בחוק ומבלי שהמשיבה ביקשה מהעוררת נתונים ואסמכתאות נוספים בשלב ההשגה. לטענת העוררת, המשיבה לא הציגה בדל ראיה לניתוק הקשר הסיבתי והטיעון המשלים שהוגש על ידי המשיבה רצוף שגיאות משפטיות ועומד בניגוד לכללי המשפט המנהלי. לאור התנהלות זו, ביקשה העוררת שהוועדה תקבל את העררים ותקבע כי החלטות המשיבה בהשגות בטלות מעיקרן. עוד ביקשה העוררת כי יבוטלו ההוצאות שנפסקו לחובתה בגין אי הגשת העררים במועד וכי הוועדה תורה על חיוב המשיבה בהוצאות בגין התנהלותה.
17. ביום 23.5.23 המשיבה הגישה תגובה משלימה בה טענה כי בשל שגגה נשמטה מעיניה הגבלת העמודים להשלמת טיעון. בכל הנוגע לטיעון בנושא הקשר הסיבתי, טענה המשיבה כי סברה שהיא נדרשת לתת מענה גם לגבי סוגיות שהועלו בדיון. המשיבה טענה כי אין מקום להורות על חיובה בהוצאות וזאת נוכח העובדה כי מדובר בטעות ולא בזלזול בהחלטת הוועדה.
18. ביום 24.5.23 קבענו כי נוכח התנהלות המשיבה אנו מורים על קביעת דיון נוסף על מנת לאפשר לשני הצדדים להשלים את טיעוניהם. בהחלטה זו הערנו כי יש טעם בטיעוני העוררת, שהתנהלות המשיבה עומדת בניגוד להוראות החוק ואף הסבה לעוררת הוצאות

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

שניתן היה להימנע מהן. עוד קבענו כי התנהלות זו תובא בחשבון בעת בחינת ההוצאות שיוטלו על מי מהצדדים במסגרת ההחלטה הסופית של הוועדה. באופן חריג קבענו כי לדיון יתייצב גורם בכיר מטעם רשות המיסים, אשר יבהיר את פשר התנהלות המשיבה בתיקים אלה.

19. ביום 23.06.25, יומיים לפני הדיון הנוסף שנקבע, המשיבה הגישה הודעה ובקשה להגשת ממצאים משמעותיים שהגיעו לידיה בעקבות בדיקות שערכה לאחר הדיון שהתקיים ביום 23.05.11. המשיבה טענה שלאור דברים שהועלו על ידי הוועדה בדיון, היא ערכה בירורים והגיעו לידיה נתונים משמעותיים שבלעדיהם עומדת בפני הוועדה תמונה חסרה ושגויה. עוד נטען כי על אף המאמצים הרבים לזרז קבלת הממצאים, עלה בידי המשיבה להשלים את החקירות רק במועד זה. הדבר נבע בשל קשיים לאיתור חלק מהעדים, תיאום מועד לחקירתם וגורמים נוספים. המשיבה טענה כי הראיות שהתקבלו לאחר הדיון מהוות ראיות כבדות משקל וישנו הכרח שראיות אלה יעמדו בפני הוועדה לשם קבלת ההחלטה הנכונה. מעיון במסמכים שצורפו לבקשה עולה כי לאחר הדיון המשיבה גבתה הודעות ממנהל הרכש והלוגיסטיקה בחברת מנרב והמנהל והבעלים של חברת בר-נץ שיווק מוצרי אנרגיה בע"מ (להלן: "בר-נץ").

20. מהודעת מנהל הרכש בחברת מנרב עולה כי סיום ההתקשרות בין מנרב לעוררת נגרם בשל כוונת מנרב לשכור גנרטורים מחברת פ.ק אלקטרה ולתדלק את הגנרטורים מסולר שנרכש מאותה חברה. עוד צוין בהודעה כי לנושא האשראי לא היה שום קשר להפסקת הפעילות מול העוררת. מהודעת הבעלים של חברת בר-נץ עולה כי העוררת לא שילמה לבר-נץ את התמורה בזמן ולכן בתחילת משבר הקורונה הודיע לעוררת שהוא לא נותן לה אשראי רק כ"תירוץ". כמו כן, הבעיות הכספיות מול העוררת התחילו כבר בשנת 2019 וככל שהעוררת הייתה משלמת לבר-נץ בזמן הם היו ממשיכים לעבוד מולה גם בשנת 2020. המשיבה אף צירפה כרטסות של בר-נץ מהן עולה כי לא הייתה ירידה בקו האשראי וחשבוניות שהוצאו לעוררת בחודשים ינואר-פברואר 2020 נפרעו למעלה משנה וחצי לאחר מכן.

21. ביום 23.06.27 התקיים דיון נוסף במעמד הצדדים. במהלך הדיון טענה המשיבה כי לא בכל תיק היא יכולה לבצע חקירות ובדיקות יסודיות בשלב ההשגה. המשיבה טענה שלא מסרה לוועדה על כוונתה לבצע חקירות כי הדבר היה מבטל כל ערך של החקירה. נוכח הגשת מסמכים אלה בשלב זה של ההליך, המשיבה הציעה להחזיר את התיקים לשלב ההשגה או לתת זכות תגובה לעוררת במסגרת הליכי הערר, כפי שנעשה בתיקים אחרים. מנהל קרן הפיצויים שהתייצב לדיון הסכים שאירעו ליקויים בהתנהלות המשיבה במהלך הדיון הקודם אולם, לא ניתן להתעלם מהעובדה שהראיות שהוצגו על ידי העוררת הועלו לראשונה רק לאחר הגשת העררים ולא במסגרת הליכי ההשגה. מנהל קרן הפיצויים מסר כי בסמכות המשיבה לתקן החלטות אם התגלו עובדות חדשות גם בשלב מאוחר של הליך המשפטי.

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

22. ב"כ העוררת טענו בדיון הנוסף כי המשיבה לאורך כל ההליך זלזלה בהחלטות הוועדות ולא היה מקום לשלוח חוקרי מע"מ לבצע חקירות של עדים תוך ניסיון להלך עליהם אימים. לשיטת העוררת, התנהלות זו בוצעה בניסיון לגרום לעדים להעיד שההתקשרות מול העוררת לא הופסקה בעקבות משבר הקורונה. המדובר בעררים שמתנהלים למעלה מחצי שנה וגם במסגרת גביית ההודעות הנוספות המשיבה נהגה ברשלנות וביצעה חקירה לא יסודית כאשר עולות סתירות מהותיות מהודעות אלה. העוררת העלתה תמיהות מדוע לא הוגשו תצהירים כפי שהציעה הוועדה אלא נקטו אמצעי חקירה שיש בהם להלך אימים על העדים. בהתאם לכך, העוררת התנגדה לבקשה להגשת ראיות נוספות, שלעמדתה מהווה מקצה שיפורים ובשלב זה של ההליכים אין מקום להיגרר לבחינה מחודשת של כל הטענות. עוד נטען שלאור התבצרות המשיבה בטיעוניה בדיון אין סיכוי שהמשיבה תבחן את טענותיה בהשגה בנפש חפצה.

דיון והכרעה

23. לאחר שבחנו את טענות הצדדים, החלטתנו להורות על השבת תיקי הערר לשלב ההשגה ולהלן נימוקינו.

24. המשיבה בהחלטותיה בהשגות ועד למועד הדיון השני, הסתמכה על התכתובת שהתקבלה מסמנכ"ל הכספים של חברת מנרב. מעבר לפנייה במייל לא נעשתה בדיקה מהותית על מנת לבחון את נסיבות סיום ההתקשרות בין מנרב לעוררת. במסגרת עררים אלו, גם לאחר שהעוררת העלתה טענות והציגה ממצאים אשר שוללים לכאורה את הנטען בתכתובת, המשיבה לא טרחה להתייחס עניינית לממצאים אלה ואף לא ביקשה מהוועדה שהות בכדי לאמתם או להפריכם. במהלך הדיון הערנו שגם טענות העוררת אינן נקיות מספקות וזאת בנסיבות בהן העוררת לא הציגה תכתובות בזמן אמת לגבי השינוי בתנאי האשראי מצד חברת בר-נץ שיווק מוצרי אנרגיה בע"מ וכן פניות מצד העוררת ללקוחותיה לשם שינוי תנאי התשלום בעקבות כך.

25. תקנה 8(ג) לתקנות התכנית לסיוע כלכלי (נגיף הקורונה החדש) (הוראת שעה) (סדרי הדין והמינהל בוועדת הערר), תשפ"א-2020 קובעת כי על המשיבה לצרף לכתב התשובה העתק מכל המסמכים הנוגעים לעניין. הראיות אותן מבקשת המשיבה להגיש בשלב זה של ההליך הופקו רק לאחר הגשת כתב תשובה ובעקבות הערות הוועדה בדיון. למרות שהתנהלות המשיבה אינה תקינה וגוררת הימשכות הליכים והשקעת משאבים מצד העוררת לא ניתן להתעלם מהמשקל הפוטנציאלי שיש לראיות אלו על החלטת הוועדה. המדובר בראיות משמעותיות אשר יש בהן לתמוך בטענות המשיבה כי הירידה בהכנסות העוררת לא נגרמה בשל ההשפעה הכלכלית של התפשטות נגיף הקורונה ובכך, שוללת את קיומו של קשר סיבתי שהוא תנאי סף לזכאות למענק.

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

26. למרות הליקויים בהתנהלות המשיבה, הוועדה אינה אמורה לעצום עיניה ולהתעלם מראיות חדשות ומהותיות אשר יכולות להשפיע על החלטותיה. בתי המשפט שדנו בערעורים על החלטות הוועדות קבעו כי על ועדת הערר לוודא כי המענקים משולמים למי שאכן זכאי להם:

” גם ועדת הערר, ביושבה בעררי מענקי קורונה, משמשת אף כגורם ציבורי שתפקידו לוודא כי מענקי הקורונה משולמים למי שבאמת זכאי לכך. כאשר נחזה בעליל (כגון כשהדבר עולה באופן ברור וחד משמעי מהדוחות הכספיים של המערערת, והפרויקט המדובר אף הועלה על ידי המערערת ומיוזמתה בערר שהגישה לוועדת הערר) כי יש עניין המחייב את התייחסות הצדדים – דומה כי יש מקום לדרוש התייחסות זו. המערערת לא טענה לפניי כי לא ניתן לה יומה להתייחס בפני ועדת הערר לכל שביקשה (ולהיפך, ציינה כי הדבר ניתן לה, כפי שהדבר אף עולה מהמסמכים שהוגשו), ומה שנתר ללא הכרעה – צוין כאמור כך במפורש בדברי הוועדה. ” (עמ”נ 62994-01-22 מגדלי ברקת חברה להקמת מבנים בע”מ נ’ רשות המיסים פס’ 58 (פורסם בנבו, 30.11.2022)(להלן: ”עניין ברקת).

27. זה המקום לציין שהמחוקק היה ער לאפשרות שלאחר קביעת זכאות עוסק למענק ייתכן ויתגלו עובדות חדשות או טעויות ולכן אפשר למשיבה לתקן את קביעתה וזאת בהתאם להוראות סעיף 12(ב) לחוק.

28. יש צדק בטענת המשיבה כי הראיות שמפריכות לכאורה את הטענה כי חברת מנרב מצאה ספק זול יותר לא הומצאו לה בשלב ההשגה ושהעוררת פעלה להגשתן רק לאחר החלפת הייצוג במסגרת עררים אלו. מנגד, עם צירופן של ראיות אלה, מצופה היה שהמשיבה תפעל לבידור סוגיה זו מיוזמתה, בסמוך להגשת כתבי הערר המתוקנים.

29. נוכח המחלוקת בין הצדדים לגבי נסיבות סיום ההתקשרות מול מנרב והפסקת מתן אשראי על ידי חברת בר-נץ, יש בסמכות הוועדה לזמן את בעלי התפקידים בחברות אלו בהתאם להוראות סעיף 28(א)(1) לחוק בתי דין מינהליים, התשנ”ב-1992. למרות שלא מצאנו פסול בגביית הודעות חלף הגשת תצהירים, לעוררת עומדת האפשרות לבקש זימונם לעדות בפני בית הדין במידת הצורך.

30. ראוי להדגיש כי שמונה מההשגות הוגשו כנגד החלטות המשיבה לתיקון קביעת זכאות, וזאת לאחר שהמשיבה כבר אישרה לעוררת את המענקים והעבירה לה את התמורה בגינם. למרות שבחוק ניתנה אפשרות למשיבה לתקן קביעה על סמך עובדות חדשות, החלטה זו כפופה לכך שיוצגו ראיות מבוססות ומשמעותיות. נוכח הסתמכות העוררת על החלטות המשיבה, חלף הזמן ממועד אישור המענקים, יש צורך בקיומה של תשתית ראייתית מבוססת על מנת להביא לתיקון ההחלטה. כאמור, הראיות עליהן הסתמכה המשיבה בהשגות הינן ראיות חלקות, מבלי שהמשיבה ביררה כראוי את הנסיבות שהובילו להפסקת העבודה בין העוררת למנרב ובר-נץ.

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

31. באיזון שבין הימשכות העררים והקצאת משאבים מצד העוררת לבין גילוי האמת והסתמכות הוועדה על מסד נתונים מלא הכף נוטה בבירור לגילוי האמת. ראוי לציין כי העוררת מחזיקה במקדמות בגובה מאות אלפי ש"ח, וזאת חרף החלטות המשיבה הדוחות את השגותיה. יתרה מכך, הגשת הראיות בשלב מאוחר של ההליך ניתנת לריפוי בדרך של חיוב המשיבה בהוצאות. בנסיבות אלו אנו נעתרים לבקשת המשיבה ומאפשרים לה להגיש את הראיות שהושגו לאחר הדיון.
32. אין מחלוקת כי התשתית הראייתית עליה נסמכה המשיבה בהחלטותיה בהשגות השנתנה באופן מהותי, זאת בשם לב לראיות שהוגשו על ידי העוררת וההודעות והממצאים אותם מבקשת המשיבה להגישם כיום. בחינת ראיות אלה לראשונה בשלב הערר "מדלגת" על שלב ההשגה ויש בה לקפח את זכויות העוררת.
33. על העוררת מוטלת החובה להציג את מלוא ראיותיה כבר בשלב ההשגה. מנגד, בשלב ההשגה העוררת לא נחשפה לראיות שעמדו בפני המשיבה לרבות, ההתכתבות עם מנכ"ל הכספים של חברת מנרב. לא ניתן להתעלם גם מעיתוי ביצוע הבדיקות וגביית ההודעות מבעלי התפקידים במנרב ובר-נץ.
34. לאחר שבחנו את טענות הצדדים בכתבי הטענות ובדיון, אנו קובעים שכערכאת ערר אין בידנו לבחון את סבירות החלטות המשיבה בהשגות וזאת לנוכח השינוי בנימוקים ובמסד העובדתי עליו נשענת המשיבה בהחלטותיה. בנסיבות אלו, יש להורות על השבת התיקים לשלב ההשגה על מנת להשלים את הבירור העובדתי לגבי סיום ההתקשרויות בין העוררת לבר-נץ ומנרב ולאפשר למשיבה לקבל החלטות על סמך המסד הראייתי העדכני. במסגרת הליך ההשגה העוררת תוכל להגיש ראיות ולפרוס את טיעוניה המעמידים לגבי הממצאים שצורפו לתיק הערר לאחר הדיון. בערר 1417-21 פלטינוס קפיטל 38 אחזקות בע"מ נ' רשות המסים (פורסם בנבו, 14.06.2021), נקבע שבמקרים בהם קיימת אפשרות סבירה כי אלמלא יוחזר התיק לשלב ההשגה תדחנה טענות העוררת בהיעדר בירור עובדתי מספק, הכף נוטה להחזרת הדיון לשלב ההשגה. במקרה זה, הוועדה התייחסה להחלטה בע"מ 15-03-54564 לוי נגד פקיד שומה פתח תקווה (לא פורסם, החלטה מיום 12.06.2017), שם נקבע:

"אשר לשאלה אם להחזיר את התיק לשלב ההשגה או להתיר למשיב להגיש ראיות בהליך דנן, אשר מלמדות לשיטתו, כי יש להגדיל את השומה – נראה לי כי בנסיבות העניין, בהתחשב בהיקף החומר שבו מדובר ולצורך ליבון מלא ושלים של כלל העובדות הרלוונטיות, ועל מנת לאפשר למערער למצות את ההליכים מול המשיב, הדרך הנאותה היא החזרת התיק לשלב ההשגה. המערער טען שאין לו אמון במשיב וכי תחושתו היא כי המשיב מנסה להגדיל את השומה ככל יכולתו. חזקה על המשיב כי ישמע את טענות המערער בנפש חפצה, הן המשפטיות והן העובדתיות ויבחן אותן לגופן".

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

35. במקרה זה קיימת חשיבות רבה ששני הצדדים יתייחסו לכל הממצאים והראיות המתאימים לנסיבות הפסקת העבודה בין העוררת למנרב ובר-נץ. בע"מ 16-01-20740 מינס ואח' נגד פקיד שומה פתח תקווה (לא פורסם, החלטה מיום, 16.06.2019) בית המשפט עמד על חשיבות קיום הליך מנהלי המבוסס על נתוני אמת:

"דומה כי ההחלטה להשיב את הדיון לשלב ההשגה, עם כל הקשיים הכרוכים בה, עשויה להיטיב בסופו של יום גם עם המערער, שכן היא תאפשר דיון שומתי המבוסס על מלוא נתוני האמת, ותמנע אפשרות של קבלת טענות המשיב רק מן הטעם הטכני של העדר שיתוף פעולה מצד המערער."

36. לאור כל האמור לעיל, החלטנו להורות על השבת תיקי הערר לשלב ההשגה ואנו מורים כדלקמן:

- א. עד ליום 11.7.23 המשיבה תעביר לידי העוררת את כל החומרים שקיבלה לידיה לאחר הדיון.
- ב. לאחר העברת החומרים העוררת תגיש השגות מעודכנות המתייחסות לממצאים הנוספים שהתקבלו מהמשיבה. העוררת תהיה רשאית לצרף להשגות מסמכים נוספים התומכים בטענותיה וזאת בהתאם לשיקול דעתה. ההשגות יוגשו למשיבה עד ליום 22.8.23.
- ג. בנוסף, טרם מתן החלטות בהשגות, המשיבה תאפשר לעוררת לקיים שימוע פרונטלי מול נציגי המשיבה וזאת עד ליום 11.9.23.
- ד. המשיבה תקבל החלטות בהשגות על יסוד טענות העוררת, המסמכים שהוגשו על ידה והטענות שיועלו במהלך השימוע בעל פה וזאת בהתאם לשיקול דעתה. החלטות בהשגות יינתנו עד ליום 15.10.23.
- ה. על החלטות המשיבה בהשגות תהיה רשאית העוררת להגיש עררים נוספים לוועדה.
- ו. באשר לפסיקת הוצאות נתנו משקל לעובדה כי מדובר במקרה בו המשיבה אישרה לעוררת שמונה מתוך תשעת המענקים שהתבקשו על ידה. ההחלטה על דחיית ההשגה לתקופת זכאות נובמבר-דצמבר 2020 ניתנה בחריגה של חודשים ארוכים מהמועד הקבוע בחוק. בחלק מהמקרים, ההחלטות לתיקון קביעות זכאות ניתנו בחלוף שנים לאחר אישור המענקים. על אף זאת, ההחלטות לתיקון קביעה התבססו על בדיקה לא יסודית וממצאים חלקיים בלבד. עוד הבאנו בחשבון את התנהלות החריגה של המשיבה במהלך ניהול עררים אלה, המתבטאת באי קיום החלטות הוועדה, ביצוע בדיקות רק בשלב מאוחר של ההליך, הגשת מסמכים מהותיים יומיים לפני דיון ומבלי שעדכנה את הוועדה על כוונתה לבצע בדיקות או פעולות חקירה. התנהלות זו גרמה לעוררת להשקיע משאבים רבים. בנסיבות דן, אנו קובעים כי המשיבה תישא בהוצאות העוררת בגין עררים אלו בסך כולל של 30,000 ש"ח.
- ז. נוכח החלטת הוועדה מיום 27.2.23, אנו קובעים כי מסך ההוצאות יקוזז תשלום ההוצאות בסך 5,000 ₪ שנפסק לחובת העוררת ביום 30.1.23. בהתאם לכך, המשיבה

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

תעביר ליד העוררת תשלום בסך 25,000 ש"ח בתוך 30 ימים מהיום, שאם לא כן סכום זה יישא הפרשי הצמדה וריבית עד למועד התשלום בפועל.

זכות ערעור בפני בית המשפט המחוזי, בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים, בתוך 60 יום.

ניתנה היום, י' תמוז תשפ"ג, 29/06/2023, בהעדר הצדדים.

חאג' יחיא ראבד, רו"ח
חבר הוועדה

ד"ר ערן בר, עו"ד
יו"ר הוועדה